

Betere farmaceutische zorg door scholing

Twentse Apothekers Organisatie volgt scholing over bijnierschorsinsufficiëntie

Het zou de wens van iedere bijnierpatient zijn om de beste zorg niet alleen van je medisch specialist of huisarts te ontvangen, maar ook van de apotheek 'op de hoek'. Dit zou mogelijk kunnen zijn als apotheken het voorbeeld volgen van de Twentse Apothekers Organisatie UA (TAO-UA).

De Twentse Apothekers Organisatie UA (TAO-UA) bestaat uit een netwerk van 66 apotheken. Op maandag 31 mei jl. organiseerden zij een digitale nascholing voor apothekers en apothekersassistenten van deze organisatie over goede farmaceutische zorg voor mensen met bijnierinsufficiëntie. Maar liefst 35 apothekers namen deel aan deze nascholing.

Wat is Bijnierschorsinsufficiëntie?

Aan de hand van een presentatie van een internist-endocrinoloog van het Medisch Spectrum Twente, werd de kennis van de deelnemers over primaire en secundaire bijnierschorsinsufficiëntie uitgebreid en opgefrist. Om hun kennis te toetsen kregen de deelnemers een aantal meerkeuze vragen voorgelegd. Een van die vragen was bijvoorbeeld:

Wat moet u doen als een patiënt met bijnierschorsinsufficiëntie bewusteloos raakt?

- a)** Bel 112, vermeld bijnierschorsinsufficiëntie en injecteer noodinjectie.
- b)** Bel de internist-endocrinoloog
- c)** Injecteer noodinjectie en wacht effect af
- d)** Geen idee.

Gelukkig wist 83 % van de deelnemers dat het eerste antwoord het correcte antwoord is.

Een tweede voorbeeld was:

Een patiënt van een andere apotheek is op vakantie in Twente en komt voor 1 dag hydrocortison halen.

Wat doet u?

- a)** Dat kan niet, patiënt met bijnierschorsinsufficiëntie moet altijd naar de eigen apotheek.
- b)** Advies om 1 dag medicatie niet in te nemen en thuis verder te gaan.
- c)** U geeft voor 1 dag medicatie mee.
- d)** U geeft medicatie mee inclusief extra voor eventuele stress.

Het vierde antwoord is juist; de patiënt krijgt extra medicatie mee van de apotheek. Wat hydrocortison is voor bijnierpatiënten, is insuline voor diabetespatiënten. Het is van belang voor overleving. Dus voor de zekerheid krijgt de patiënt ook reserve-medicatie mee, want er kan zomaar iets gebeuren op weg naar huis.

BijnierNET heeft een website met producten voor de apotheek

Johan Beun, coördinator van BijnierNET, heeft de apothekers en apothekersassistenten geïnformeerd over producten die goed bruikbaar zijn in de apotheek voor de farmaceutische zorg voor mensen met bijnierschorsinsufficiëntie. Door deze producten kunnen de medewerkers van de apotheken de zorg op een hoger niveau tillen. Vervolgens werd er een toelichting gegeven over:

- De stressinstructie aan patiënten en het zelfmanagement van de patiënt.
- SOS-kaartjes, verkrijgbaar in verschillende talen via www.adrenals.eu.
- De nieuwe geregistreerde hydrocortisontabletten voor substitutie-therapie.
- Terugbetaalregeling voor hydrocortison en fludrocortison.
- Aangepaste behandeling bij steroïd-geïnduceerde bijnierschorsinsufficiëntie.

(Jaar)gesprek met de patiënt

Er zijn veel voordelen voor patiënten die farmaceutische zorg ontvangen via een apotheek die gespecialiseerd is in bijnieraandoeningen. In ieder geval zullen in deze apotheek de bijnierpatiënten jaarlijks per brief worden uitgenodigd voor een gesprek met hun apotheker of apotheekmedewerker.

De volgende onderwerpen komen in zo'n gesprek aan de orde:

- De noodzaak van het op tijd bestellen van herhaalmedicatie en het tijdig aangeven wanneer er problemen zijn.
- Wanneer onverhoopt moet worden gewisseld van leverancier van hydrocortison dan geeft de apotheker goede uitleg over wat dit kan betekenen voor de patiënt.
- Er wordt uitgelegd dat het breken van tabletten voor substitutie-therapie niet de voorkeur heeft.
- Het stressschema wordt doorgenomen.
- De houdbaarheidsdatum van de noodinjectie wordt gecheckt, zodat de patiënt altijd minimaal twee noodinjecties in huis heeft met een juiste houdbaarheidsdatum. Zo nodig wordt aangeboden om te oefenen met het bereiden van de noodinjectie.

Verder wordt met patiënten besproken of het gebruik van een medicatierol (Baxterrol), een SOS Keycard, of Farmabuddy wenselijk is. Daarnaast krijgen de patiënten informatie over de website van BijnierNET en de Bijnierverseniging NVACP.

Scholing is mogelijk voor iedere apotheker en apotheekmedewerkers

Door het scholen van apothekers en apotheekmedewerkers kunnen we ervoor zorgen dat ook de farmaceutische zorg voor bijnierpatiënten voldoet aan de kwaliteitseisen die gesteld zijn aan passende zorg. Alle apotheken in Nederland kunnen zich deze kwaliteitseisen eigen maken en daarmee bijnierpatiënten tegemoet komen en voorzien van voldoende en juiste medicatie voor hun zeldzame aandoening. Je kunt je apotheker hierop attent maken door hem of haar dit artikel te laten lezen.

BijnierNET verzorgt op verzoek scholing om zo de goede kwaliteit van zorg voor iedere patiënt in Nederland mogelijk te maken. De nascholing, waarover in dit artikel is gesproken is tot stand gekomen in een samenwerking tussen TAO-UA, het Medisch Spectrum Twente en BijnierNET.

Project Endo-apotheek

Goede farmaceutische zorg is belangrijk voor een patiënt met een bijnieraandoening. Medicatie moet altijd beschikbaar zijn, in de juiste vorm en ook nog betaalbaar. Dit is de reden dat BijnierNET het project Endo-apotheek heeft uitgevoerd. Een aantal apotheken heeft meegewerkt aan dit project om de zorg voor bijnierpatiënten te verbeteren. Denk hierbij aan:

- Training over bijnieraandoeningen en specifiek over bijnierschorsinsufficiëntie.
- Informatie delen over de terugbetaalregeling voor hydrocortison en fludrocortison.
- Afspraken maken over veilige medicatie en de medicijnrol.
- Afspraken maken over medicijnwisselingen bij endocriene aandoeningen.
- Meedenken over adequate farmaceutische begeleiding.

De volgende apotheek(groepen) hebben geïnvesteerd in betere zorg voor bijnierpatiënten:

Op regionaal werkgebied: de Twentse Apothekers Organisatie en de aangesloten apothekers (<https://www.tao-ua.nl>).

Op landelijk werkgebied:

- De Appo apotheek (voorheen ADD apotheek) (www.appo.nl)
- Apotheek de Drie Stellingen (www.dedriestellingen.nl)
- De Radboud apotheek (www.radboudumc.nl/afdelingen/apotheek).